

**PROGRAM STUDIÓW WYŻSZYCH
ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ W ROKU AKADEMICKIM
2023/2024**

data zatwierdzenia przez Radę Instytutu

pieczęć i podpis Dyrektora

.....

Studia wyższe na kierunku	ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA
Dziedzina	dziedzina nauk społecznych, dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych
Dyscyplina wiodąca (% udział)	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (53%)
Pozostałe dyscypliny (% udział)	nauki o polityce i administracji (18%) nauki o Ziemi i środowisku (15%) nauki biologiczne (14%)
Poziom	Drugi (studia magisterskie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma prowadzenia	Studia stacjonarne
Specjalności	Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii Ochrona środowiska w polityce społecznej
Punkty ECTS	120
Czas realizacji (liczba semestrów)	Cztery semestry (2 lata)
Uzyskiwany tytuł zawodowy	Magister
Warunki przyjęcia na studia	Konkurs dyplomów studiów I, II stopnia lub jednolitych magisterskich (kryterium rozstrzygające: przy jednakowych ocenach na dyplomach decyduje średnia arytmetyczna ocen ze studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich). Absolwenci kierunków innych niż geografia społeczno-

ekonomiczna, gospodarka przestrzenna, ochrona środowiska, ekonomia, zarządzanie i pokrewne, w pierwszym semestrze I roku, będą uzupełniali różnice programowe w ramach modułu składającego się z 3 kursów.

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Symbol charakterystyk II stopnia ²
WIEDZA			
K_W01	W pogłębionym stopniu zna relacje pomiędzy gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem	P7U_W	P7S_WG
K_W02	Zna w zaawansowanym stopniu strategię, zasady i wskaźniki rozwoju zrównoważonego		P7S_WG
K_W03	Rozumie zasady zarządzania środowiskiem przyrodniczym i systemy zarządzania środowiskowego		P7S_WG
K_W04	Zna zasady gospodarowania zasobami przyrody		P7S_WG
K_W05	Rozumie w pogłębionym stopniu mechanizmy powstawania i rodzaje zagrożeń naturalnych i antropogenicznych w środowisku geograficznym		P7S_WG
K_W06	Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie procedur i metod przygotowywania opracowań środowiskowych		P7S_WK
K_W07	Rozumie genezę konfliktów oraz problemów społecznych związanych z wykorzystaniem i przekształcaniem środowiska		P7S_WK
K_W08	Ma pogłębioną wiedzę o zasadach monitoringu środowiska w Polsce		P7S_WG
K_W09	Zna i identyfikuje narzędzia ochrony środowiska (społeczno-polityczne, prawne, ekonomiczne, techniczne)		P7S_WG
K_W10	Zna metody inwentaryzacji, waloryzacji i wyceny środowiska geograficznego		P7S_WG
K_W11	Zna zasady gospodarowania zasobami przyrody oraz określa zależności pomiędzy gospodarką a środowiskiem		P7S_WK
K_W12	Ma pogłębioną wiedzę na temat koncepcji, teorii i narzędzi zarządzania środowiskiem		P7S_WG
K_W13	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat wybranych faktów i zjawisk oraz wyjaśniających je tradycyjnych i współczesnych teorii i metod z dyscypliny geografii społeczno-ekonomicznej i		P7S_WG

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64)

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218).

	gospodarki przestrzennej, nauk o Ziemi oraz nauk o polityce i administracji		
K_W14	Ma pogłębioną wiedzę o miejscu nauk z geografii społeczno-ekonomicznej w systemie nauk oraz jej powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi.		P7S_WG
K_W15	Zna teorie i modele stosowane w ekologii krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu		P7S_WG
K_W16	Rozumie ekonomiczne aspekty wykorzystywania zasobów przyrody		P7S_WK
K_W17	Ma pogłębioną wiedzę na temat relacji człowiek – środowisko.		P7S_WK
K_W18	Zna zasady dialogu społecznego i zawierania kompromisu pomiędzy stronami		P7S_WK
K_W19	Zna i rozumie współczesne koncepcje zarządzania publicznego różnymi zasobami organizacji, partnerstwa i dialogu oraz ich uwarunkowania i skutki.		P7S_WK
K_W20	Ma pogłębioną wiedzę o zasadach bezpieczeństwa i higieny organizacji pracy w laboratorium i na stanowisku komputerowym oraz zna metody i techniki ergonomii niezbędne przy organizacji badań		P7S_WG
K_W21	Rozumie reguły, metody i techniki prowadzenia badań terenowych w środowisku przyrodniczym oraz możliwości ich wykorzystania w ochronie przyrody		P7S_WG
K_W22	Zna mechanizmy prawa i ekonomii w zakresie ochrony środowiska i rozumie wpływ procesów i prawidłowości prawnych i ekonomicznych oraz społeczno-politycznych na proces ochrony i kształtowania środowiska geograficznego		P7S_WK
K_W23	Rozumie i klasyfikuje przejawy degradacji środowiska, wskazuje polityczne, prawne, ekonomiczne i techniczne instrumenty ochrony i poprawy środowiska		P7S_WK
K_W24	Zna i rozumie złożone aspekty prawne i etyczne związane z ochroną środowiska, ochroną własności intelektualnej, przemysłowej i prawa autorskiego, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej		P7S_WK
K_W25	Zna w pogłębionym stopniu zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu różnych dyscyplin naukowych		P7S_WK
K_W26	Wymienia zasoby surowców energetycznych i ich rozmieszczenie w Polsce i na świecie, zapotrzebowanie i zużycie energii, zna rodzaje odnawialnych źródeł energii i możliwość ich wykorzystania z uwzględnieniem warunków geograficznych		P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI			
K_U01	Potrafi zorganizować wieloobszarowe społeczne z udziałem specjalistów z różnych dziedzin w zakresie ochrony i kształtowania środowiska		P7S_UK

K_U02	Potrafi w pogłębiony sposób oceniać potrzeby społeczne i ekonomiczne mieszkańców terenów zdegradowanych i zdewastowanych	P7U_U	P7S_UW
K_U03	Potrafi szeroko analizować i oceniać aktualny stan środowiska i jego zasobów		P7S_UW
K_U04	Umie projektować rozwiązania, w ramach których podmioty publiczne mogą ograniczyć negatywny wpływ produktów i usług na środowisko geograficzne z uwzględnieniem polityki zrównoważonego rozwoju		P7S_UW
K_U05	Potrafi racjonalnie zarządzać zasobami środowiska geograficznego, dokonuje wyboru właściwych metod zarządzania i ochrony poszczególnych zasobów środowiska przyrodniczego		P7S_UO
K_U06	Potrafi dokonać szczegółowej klasyfikacji odpadów oraz zanieczyszczeń oraz oceniać ich wpływ na środowisko		P7S_UW
K_U07	Potrafi wskazywać odpowiednią podstawę prawną dla wybranych problemów środowiskowych		P7S_UW
K_U08	Dostrzega różnorodne i zmieniające się w czasie zagrożenia wynikające z nieumiejętnego zarządzania środowiskiem oraz systematycznie aktualizuje wiedzę z tego zakresu		P7S_UU
K_U09	Potrafi zastosować zaawansowane narzędzia informatyczne w badaniach nad stanem środowiska i wykorzystywaniem jego zasobów		P7S_UK
K_U10	Umie posługiwać się założeniami współczesnej polityki ekologicznej państwa w działaniach planistycznych		P7S_UW
K_U11	Potrafi precyzyjnie określić skutki gospodarcze, ekologiczne i społeczno-polityczne wybranych przedsięwzięć		P7S_UW
K_U12	Potrafi zaplanować weryfikację czy przedsiębiorstwo realizuje aktualnie obowiązujące przepisy ochrony środowiska		P7S_UK
K_U13	Potrafi racjonalnie zarządzać zasobami środowiska geograficznego oraz uwzględniać walory środowiska w realizacji zadań o charakterze planistycznym		P7S_UO
K_U14	Umie zastosować specjalistyczne i innowacyjne narzędzia w ochronie i kształtowaniu środowiska i krajobrazu oraz systematycznie pogłębia wiedzę z tego zakresu		P7S_UU
K_U15	Umie w pogłębiony sposób oszacować skutki klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych oraz konsekwencje niektórych procesów ekonomicznych i społecznych w aspekcie ochrony środowiska		P7S_UW
K_U16	Potrafi dokonać oceny projektów energooszczędnych rozwiązań konstrukcyjno-materiałowych w budownictwie		P7S_UW

K_U17	Potrafi kierować zespołem oraz realizować projekty grupowe oraz przestrzega zasad bezpieczeństwa związanych z tą pracą		P7S_UO
K_U18	Potrafi wykorzystywać dostępne źródła informacji do przygotowania prac w języku polskim i obcym (na poziomie B2+) na temat zjawisk i procesów związanych z zarządzaniem w ochronie środowiska		P7S_UK
K_U19	Umie zaplanować i wykonać samodzielnie lub w zespole zadania badawcze (laboratoryjne lub terenowe) związane z pomiarami i obserwacjami środowiskowymi		P7S_UO
K_U20	Potrafi dokonać interpretacji ustawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska, określa zadania organów ochrony środowiska		P7S_UW
K_U21	Potrafi wykorzystać techniki geoinformatyczne oraz zaawansowane narzędzia statystyczne i metody analizy przestrzennej do określania relacji człowiek-środowisko		P7S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_K01	Jest gotów do respektowania przepisów prawa dotyczących zarządzania ochroną środowiska		P7S_KR
K_K02	Dostrzega konieczność angażowania sił społecznych, jest gotów do realizacji działań na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko		P7S_KO
K_K03	Jest gotów do ciągłego doskonalenia umiejętności komunikacyjnych, organizacyjnych oraz kierowniczych		P7S_KO
K_K04	Jest gotów do nawiązywania kontaktów z władzami lokalnymi i przedsiębiorcami w aspekcie podejmowania działań społecznych na rzecz ochrony i kształtowania środowiska		P7S_KO
K_K05	Jest gotów do podejmowania działań na rzecz zachowania dobrej jakości i wystarczającej ilości zasobów przyrody dla przyszłych pokoleń		P7S_KK
K_K06	Jest przygotowany do tworzenia opracowań w sposób zrozumiały dla nieprofesjonalistów		P7S_KK
K_K07	Jest gotów do formułowania na rzecz zrównoważonej działalności człowieka		P7S_KR
K_K08	Krytycznie podchodzi do informacji upowszechnianych w mediach, jest gotów do ich weryfikacji, szczególnie z zakresu ochrony środowiska		P7S_KK
K_K09	Identyfikuje i jest przygotowany do rozstrzygania dylematów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu		P7S_KR

<p>Sylwetka absolwenta</p>	<p>Wiedza. Absolwent posiada pogłębioną wiedzę w zakresie nauk społecznych oraz nauk ścisłych i przyrodniczych oraz umiejętności wykorzystania jej w pracy zawodowej i życiu z zachowaniem zasad prawnych i etycznych. Potrafi przedstawić rozwiązania problemów technicznych i organizacyjnych związanych z ochroną, wykorzystaniem i przekształcaniem zasobów środowiskowych. Rozumie i analizuje procesy zachodzące w przyrodzie oraz wpływ człowieka na środowisko. Kieruje się w swoich działaniach zasadami zrównoważonego rozwoju. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu zarządzania środowiskiem, w tym założenia polityki ekologicznej. Posiada usystematyzowaną wiedzę w zakresie alternatywnych źródeł energii pod kątem możliwości ich wykorzystania, zasobów i oddziaływania na środowisko przyrodnicze.</p> <p>Umiejętności. Posiada umiejętności aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej, kierowania zespołami wykonującymi zadania zlecone, posługiwania się fachową literaturą oraz interpretowania przepisów prawnych w zakresie działalności gospodarczej. Absolwent wyjaśnia procesy technologiczne – w szczególności procesy przyjazne środowisku, a także posiada umiejętności prowadzenia wybranych prac laboratoryjnych. Potrafi dobrać i zaproponować najkorzystniejsze rozwiązania umożliwiające zastosowanie alternatywnych źródeł energii w wybranych gałęziach przemysłu i w gospodarstwach domowych. Ocenia wpływ wybranych gałęzi przemysłu na środowisko i doбира technologie minimalizujące antropopresję. Posługuje się specjalistyczną terminologią w zakresie zarządzania ochroną środowiska w języku polskim i obcym na poziomie B2+.</p> <p>Kompetencje społeczne. Absolwent jest zdolny do indywidualnej i zespołowej pracy. Potrafi poddawać konsultacjom społecznym planowane działania dotyczące środowiska przyrodniczego, społecznego i gospodarczego, posługując się argumentami na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Rozumie potrzebę rozwoju technologii proekologicznych i ma świadomość odpowiedzialności ludzi za stan środowiska.</p> <p>Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do kontynuacji kształcenia na studiach trzeciego stopnia oraz podyplomowych.</p>
<p>Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe</p>	<p>Absolwent dysponuje interdyscyplinarną wiedzą z obszaru zarządzania w ochronie środowiska, organizacji i zarządzania, bezpieczeństwa energetycznego, odnawialnych źródeł energii, polityki społecznej, problemów i kwestii społecznych związanych z ochroną środowiska. Jest przygotowany do podejmowania wyzwań i pracy na stanowiskach związanych z realizacją zadań w jednostkach zajmujących się zarządzaniem w ochronie środowiska. Potrafi budować plany strategiczne i operacyjne odnoszące się do potrzeb, problemów i oczekiwań jednostek, grup i społeczności lokalnych; tworzy dokumenty strategiczne, plany rozwoju, raporty, opracowuje programy. W pracy zawodowej wykorzystuje kompetencje administracyjne oraz nowe technologie. Potrafi zarządzać zespołem pracowników oraz jednostkami organizacyjnymi. Jest wyposażony w umiejętności pozwalające mu na pracę w sytuacjach kryzysowych. Ma także kompetencje do bycia menadżerem/liderem organizacji zajmujących się ochroną środowiska działających w tych samych sferach co jednostki rządowe i samorządowe.</p> <p>Możliwość zatrudnienia: absolwenci studiów II stopnia kierunku Zarządzanie ochroną środowiska mogą znaleźć pracę między innymi w: służbach ochrony</p>

	<p>środowiska, organach administracji centralnej oraz w gminnych, powiatowych i wojewódzkich wydziałach ochrony środowiska, w administracji parków narodowych i parków krajobrazowych, instytucjach państwowych zajmujących się ochroną i monitorowaniem środowiska, firmach konsultingowych, biurach planowania przestrzennego, biurach projektów i studiów, przedsiębiorstwach gospodarki komunalnej i sanitarnej, przedsiębiorstwach branżowych produkujących i eksploatujących urządzenia inżynierii i ochrony środowiska oraz w instytucjach zajmujących się zintegrowanym zarządzaniem środowiskiem.</p>
<p>Dostęp do dalszych studiów</p>	<p>Uzyskany tytuł naukowy (magistra) daje możliwość ubiegania się o przyjęcie na studia podyplomowe (kwalifikacyjne uzupełniające) oraz rekrutacji do Szkoły Doktorskiej.</p>

<p>Jednostka badawczo-dydaktyczna właściwa merytorycznie dla tych studiów</p>	<p>Instytut Spraw Społecznych i Zdrowia Publicznego</p>
---	---

PLAN STUDIÓW W UKŁADZIE SEMESTRALNYM

Rok I semestr 1

zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Administracja publiczna	15							15	ZO	2
Podstawy prawne ochrony środowiska	10	10						20	E	2
Konwencjonalne i alternatywne źródła energii	15	15						30	ZO	3
Podstawy organizacji i zarządzania	30	15						45	E	4
Etyka zawodowa	15	15						30	E	5
Systemy instytucjonalne w OŚ	15	15						30	E	3
Narzędzia informatyczne i podstawy geoinformacji w OŚ				30				30	ZO	3
Metody ograniczania emisji zanieczyszczeń do środowiska	15	15						30	ZO	3
Ochrona własności intelektualnej							15	15	Z	1
	115	85	0	30	0	0	15	245	E: 4	26

Zajęcia wyrównawcze – moduł wyrównawczy dla osób, które ukończyły studia I stopnia z kierunków innych niż geografia społeczno-ekonomiczna, gospodarka przestrzenna, ochrona środowiska, ekonomia, zarządzanie *

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	Razem		
		A	K	L	S	P				
Propedeutyka ochrony środowiska	5							5	ZO	1
Podstawy ekonomii	5							5	ZO	1
Rozwój zrównoważony	5							5	ZO	1

Moduł dla osób, które ukończyły studia I stopnia z kierunków ochrona środowiska, geografia i ekonomia, zarządzanie

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	Razem		
		A	K	L	S	P				
Współczesne zmiany klimatyczne	5							5	ZO	1
Metodyka Design Thinking	5							5	ZO	1
Edukacja ekologiczna w inicjatywach społecznych	5							5	ZO	1

kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Język obcy na poziomie B2+		15					15	ZO	1	
							15		1	

pozostałe zajęcia

rodzaj zajęć	godz.
Szkolenie biblioteczne	2
Szkolenie BHK	4

* Zagadnienia wykładów i do samodzielnego przygotowania:

1. w ramach kursu *Propedeutyka ochrony środowiska*:

Ekologia a ochrona przyrody i ochrona środowiska – podstawowe definicje i zależności między tymi dyscyplinami; Źródła i rodzaje zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i litosfery; Atmosfera - ozon w troposferze i atmosferze, rozrzedzenie ozonowe, gazy cieplarniane i efekt cieplarniany, kwaśne deszcze, smog, emisje pyłów i związki metali ciężkich. Wpływ zanieczyszczeń atmosferycznych na organizmy; Hydrosfera - klasy jakości wód powierzchniowych, wskaźniki zanieczyszczeń wód. Zmiany w ekosystemach wodnych; Litosfera. Wpływ antropopresji na degradację gleby; Odpady i ich rodzaje.

2. w ramach kursu *Rozwój zrównoważony*:

Zrównoważona energetyka (tradycyjne i alternatywne źródła energii); Zrównoważony transport; Zrównoważone budownictwo i architektura; Zrównoważona turystyka; Zrównoważone zarządzanie odpadami i gospodarką wodną; Zrównoważone zarządzanie obszarami chronionymi; Rola polityki i prawa w zarządzaniu ekorozwojem; Rozwój zrównoważony w regionie; Bariery i aktualne problemy we wdrażaniu rozwoju zrównoważonego; Wpływ rozwoju zrównoważonego na jakość życia człowieka

3. w ramach kursu *Podstawy ekonomii*:

- Elastyczność popytu i podaży Elastyczność popytu (cenowa, dochodowa i mieszana) – rodzaje i determinanty elastyczności. Elastyczność cenowa popytu a przychody firmy. Elastyczność dochodowa popytu. Dobra normalne, wyższego i niższego rzędu. Elastyczność podaży.
- Teoria zachowania konsumenta Preferencje i użyteczność. Użyteczność całkowita i krańcowa. Krzywe obojętności i krańcowa stopa substytucji. Linia budżetowa: dostosowania do zmian dochodu i cen. Optimum konsumenta. Efekt substytucji i efekt dochodowy.
- Pojęcie i cel działania przedsiębiorstwa. Mikroprzedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa małe, średnie i duże. Modele struktur rynku: równowaga w warunkach konkurencji doskonałej, konkurencja monopolistyczna (model Chamberlina), duopol, oligopol (Model Cournota), punkty graniczne rentowności, maksymalizacja zysku.
- Decyzje ekonomiczne producenta. Nakłady i wyniki – funkcja czynników produkcji. Produkcyjność całkowita, przeciętna i krańcowa – podstawowe zależności. Krzywa jednakowego produktu (izokwanty). Krańcowa stopa technicznej substytucji. Znaczenie substytucji czynników produkcji dla gospodarki.
- Rynki czynników produkcji i podstawy teorii podziału: zróżnicowanie dochodów i majątku, miary dysproporcji, klasyczna teoria podziału, teoria produktywności krańcowej
- Rola państwa w gospodarce: funkcja regulacyjna, alokacyjna, stabilizacyjna, redystrybucyjna.
- Cykl koniunkturalny, fazy cyklu, teorie wahań cyklicznych.
- Bezrobocie i inflacja
- Wzrost gospodarczy, determinanty dochodu narodowego, produkt krajowy brutto.
- Polityka fiskalna: budżet państwa, dochody budżetu państwa, wydatki budżetu państwa, podatki, deficyt budżetowy i dług publiczny; system pieniężno-kredytowy: funkcje banków, bank centralny, czynniki determinujące podaż pieniądza, równowaga na rynku pieniądza.

Rok I

Semestr 2

zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty EC TS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Monitoring środowiska	10			20				30	ZO	2
Ochrona przyrody	10		10					20	ZO	3
Prawo administracyjne i samorządowe połączenie wykładu z kierunkiem Zarządzanie w służbach społecznych (II st.)	15	15						30	E	3
Zarządzanie finansami publicznymi połączenie wykładu z kierunkiem Zarządzanie w służbach społecznych (II st.)	15							15	Z	1
Organizacja i zarządzanie w OŚ	15							15	ZO	3
Zarządzanie projektami w OŚ	15	15						30	ZO	3
Podstawy planowania przestrzennego		25						25	E	4
	80	55	10	20	0	0	0	165	E: 2	19

kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie					15			15	Z	1
					15			15		1

Moduł specjalności do wyboru (2 kursy):

Nazwa modułu	punkty ECTS
Ochrona środowiska w polityce społecznej	10
Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii	10

Rok II
semestr 3
 zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E- learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Rozwój zrównoważony		15						15	ZO	2
Oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	10		15					25	ZO	3
Finansowanie w OŚ	15							15	E	3
Gospodarowanie odpadami i zasobami wodnymi	15							15	ZO	1
	40	15	15	0	0	0	0	70	E: 1	9

kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E- learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie					15			15	Z	1
					15			15		1

Moduł specjalności do wyboru (2 kursy):

Nazwa modułu	punkty ECTS
Ochrona środowiska w polityce społecznej	20
Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii	20

Rok II semestr 4

zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Antropocen	15		15					30	ZO	2
	15		15					30		2

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie					15			15	Z	3
Audytoryum – do wyboru: 1. budownictwo energooszczędne 2. zastosowania ekologii		15						15	ZO	2
Projekt 1 / Projekt 2	5		25					30	ZO	3
	5	15	25	0	15	0	0	60		8

Moduł specjalności do wyboru (2 kursy):

Nazwa modułu	punkty ECTS
Ochrona środowiska w polityce społecznej	17
Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii	17

Egzamin magisterski

Tematyka	Punkty ECTS
Egzamin magisterski obejmuje problematykę studiów II stopnia oraz tematykę uwzględnioną w pracy magisterskiej.	3

**PROGRAM MODUŁU SPECJANOŚCI
ZARZĄDZANIE ODNAWIALNYMI ŹRÓDŁAMI ENERGII**

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia

.....

Nazwa modułu specjalność	Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii
-----------------------------	---

Liczba punktów ECTS	47
---------------------	-----------

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent po ukończeniu specjalności uzyskuje kwalifikacje do pracy w sektorach ochrony środowiska, zarówno w urzędach różnych szczebli administracji państwowej i samorządowej, jak i w jednostkach gospodarki. Jego przygotowanie jest interdyscyplinarne i dotyczy nauk przyrodniczych, technicznych, ekonomicznych, a także prawnych. Zna zalety, wady, szanse i zagrożenia odnawialnych źródeł energii. Potrafi scharakteryzować ich zasoby oraz sposoby i stopień wykorzystania. Posiada aktualną wiedzę nt. roli energetyki odnawialnej w bilansie energetycznym kraju. Zna przepisy prawne, efekty ekonomiczne i ekologiczne inwestycji w instalacje energetyczne. Posługuje się rzeczowymi argumentami i potrafi obiektywnie analizować informacje dotyczące OZE, które funkcjonują w życiu społecznym i są upowszechniane w mediach.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	ma pogłębioną wiedzę na temat wykorzystania różnych odnawialnych źródeł energii, o trendach rozwojowych oraz o zagrożeniach w obszarze odnawialnych źródeł energii
W02	ma pogłębioną wiedzę na temat przyrodniczych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych
W03	zna europejskie standardy, normy oraz wymagania stawiane przez UE w zakresie ochrony środowiska i oszczędzania energii w budownictwie
W04	zna wpływ przemysłu energetycznego na środowisko przyrodnicze, ma pogłębioną wiedzę w jaki sposób można wykorzystać OZE na terenach przemysłowych i poprzemysłowych
W05	ma pogłębioną wiedzę w zakresie ochrony i rekultywacji zasobów środowiska przyrodniczego (gleb, gruntów, wód) oraz dotyczącą dendrologii na terenach zurbanizowanych
W06	ma pogłębioną wiedzę w kwestiach zagrożeń środowiskowych oraz gospodarki odpadami
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	potrafi dokonać analizy ekonomicznej, społecznej i przyrodniczej w kontekście podejmowanych działań w obszarze odnawialnych źródeł energii
U02	ma umiejętności korzystania z norm i standardów w obszarze odnawialnych źródeł energii

U03	potrafi rozwiązywać problemy związane z problematyką odnawialnych źródeł energii, korzystając z posiadanej wiedzy
U04	potrafi wykonać audyt krajobrazowy
U05	potrafi wykonać analizę i sporządzić rekomendacje dotyczące gospodarki odpadami na wybranym terenie
U06	potrafi zaproponować sposoby rekultywacji zasobów środowiska przyrodniczego (gleb, gruntów, wód), charakteryzuje geozagrożenia i dendrologię na terenach zurbanizowanych
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	jest przygotowany do oceny skutków działalności w obszarze odnawialnych źródeł energii, w tym ich wpływu na środowisko oraz na sferę społeczno-gospodarczą
K02	jest gotów do pełnienia roli społecznej, rozumie konieczność podejmowania działań proekologicznych oraz edukacji społeczeństwa w tym zakresie
K03	jest przygotowany do współdziałania w grupie przy rozwiązywaniu problemów z obszaru odnawialnych źródeł energii, gospodarowania odpadami, dendrologii terenów zurbanizowanych i ochrony środowiska
K04	jest gotów do ciągłego poszerzania wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie zarządzania OZE i ochrony środowiska

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01				X		X	X	X			X	X	
W02				X	X	X	X	X			X	X	
W03						X	X	X			X		
W04				X		X	X	X					
W05				X		X	X	X					
W06						X	X	X					
U01					X	X	X	X			X	X	
U02						X	X	X			X	X	
U03					X	X	X	X			X	X	
U04				X		X	X	X					
U05							X	X					
U06				X		X	X	X					
K01				X	X	X	X	X			X	X	
K02				X	X	X	X	X			X	X	
K03				X	X	X	X	X			X		
K04				X	X	X	X	X			X		

.....

pieczęć i podpis Dyrektora Instytutu

PLAN MODUŁU SPECJALNOŚCI
Zarządzanie odnawialnymi źródłami energii

Rok I
semestr 2
zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęc w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Przyrodnicze uwarunkowania wykorzystania OZE	5	25						30	E	2
Przemysł energetyczny i jego wpływ na środowisko	5	25						30	ZO	2
Dendrologia terenów zurbanizowanych	5			20				25	ZO	2
Rekultywacja gleb i gruntów	10			15				25	ZO	2
	25	50	0	35	0	0	0	110	E: 1	8

praktyki zawodowe (pozapedagogiczne)

semestr	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	godz.	tyg.	Termin i system realizacji praktyki	Punkty ECTS
2	Praktyka zawodowa ciągła cz. 1	60	2	Kwiecień	2
		60	2		2

Rok II
semestr 3
 zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/- Razem	E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning			
		A	K	L	S	P				
Geozagrożenia	15	15						30	ZO	3
Gospodarka odpadami	10		20					30	ZO	3
Energetyka wodna	10	15						25	E	3
Energetyka słoneczna	10	15						25	ZO	2
Energetyka wiatrowa	10	15						25	ZO	2
Energetyka geotermalna	10	15						25	E	3
Energetyczne wykorzystanie biomasy i biogazu	10	15						25	ZO	2
	75	90	20	0	0	0	0	185	E: 2	18

praktyki zawodowe (pozapedagogiczne)

semestr	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	godz.	tyg.	Termin i system realizacji praktyki	Punkty ECTS
3	Praktyka zawodowa ciągła cz. 2	60	2	Grudzień	2
		60	2		2

Rok II**semestr 4**

zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/-	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			Razem
		A	K	L	S	P				
Audyt krajobrazowy	15	20						35	ZO	2
Społeczno-gospodarcze uwarunkowania wykorzystania OZE	15	15						30	ZO	3
Globalne i lokalne zagrożenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii	15	15						30	ZO	3
Ekonomika wykorzystania OZE	20	20						40	E	4
OZE na terenach przemysłowych i poprzemysłowych	20	20						40	ZO	3
Ochrona i rekultywacja gleb i wód	10	10						20	ZO	2
	95	100	0	0	0	0	0	195	E: 1	17

**PROGRAM MODUŁU SPECJANOŚCI
OCHRONA ŚRODOWISKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ**

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia

.....

Nazwa modułu specjalność	OCHRONA ŚRODOWISKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ
-----------------------------	---

Liczba punktów ECTS	47
---------------------	-----------

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent jest przygotowany do pracy w instytucjach i organach administracji rządowej i samorządowej, w tym w regionalnych ośrodkach polityki społecznej. Może znaleźć zatrudnienie w organizacjach pozarządowych realizujących zadania polityki społecznej związanych z ochroną środowiska. Posiada kompetencje w zakresie realizacji i koordynowania działań w obszarze usług społecznych oraz w podmiotach polityki społecznej odpowiedzialnych za ochronę środowiska i przyrody w ramach obowiązującego w tej materii prawa. Posiada aktualną wiedzę na temat współczesnej polityki ekologicznej i jej strategii w wymiarze lokalnym i globalnym.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Zna w pogłębionym stopniu terminologię stosowaną w polityce społecznej, rozumie jej źródła oraz relacje do terminologii z pokrewnych dyscyplin naukowych
W02	Posiada pogłębioną wiedzę o miejscu polityki społecznej w systemie nauk oraz o jej powiązaniu z ochroną środowiska
W03	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o różnych środowiskach społecznych, ich specyfice, uwarunkowaniach oraz o procesach które w nich zachodzą
W04	Zna cele i zadania różnych podmiotów polityki społecznej w zakresie ochrony środowiska
W05	Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu zarządzania w podmiotach polityki społecznej, realizujących zadania w obszarze ochrony środowiska
W06	Ma pogłębioną wiedzę na temat współczesnej polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym i globalnym
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Potrąfi dobrać adekwatne metody zarządzania poszczególnymi zasobami społecznymi i środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zdegradowanych
U02	Potrąfi w innowacyjny sposób konstruować lokalne projekty rozwoju i wsparcia z uwzględnieniem walorów środowiska i planowania przestrzennego
U03	Stosuje elementy ekonomii i prawa w zakresie ochrony środowiska i rozumie wpływ procesów społecznych i ekonomicznych na ochronę środowiska

U04	Potrafi ocenić wpływ środowiska na zdrowie jednostek i grup
U05	Wykorzystuje zdobytą wiedzę do projektowania usług społecznych dla różnych grup społecznych oraz do oceny rodzaju i skali zagrożeń w kontekście rozwiązywania problemów w sytuacji kryzysowej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Jest przygotowany do podejmowania samodzielnych decyzji w obszarze diagnozowania problemów społeczno - politycznych związanych z zarządzaniem procesami ochrony środowiska;
K02	Jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej w zakresie projektowania działań związanych z ochroną środowiska w polityce społecznej;
K03	Jest gotów do nawiązywania relacji z przedstawicielami różnych instytucji z obszaru zarządzania polityką społeczną, szczególnie związaną z ochroną środowiska;
K04	Jest gotów do stałego poszerzania wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie polityki społecznej wiążącej się z ochroną środowiska;
K05	Jest gotów do współdziałania w grupie, w tym do dyskusji, szanując odmienne poglądy i rozwiązania pojawiających się problemów społecznych, zwłaszcza dotyczących ochrony środowiska.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X	X	X	X	X	X	X	
W02						X	X	X	X	X	X	X	
W03						X	X	X	X	X	X	X	
W04						X	X	X	X	X	X	X	
W05						X	X	X	X	X	X	X	
W06						X	X	X	X	X	X	X	
U01						X	X	X	X	X	X	X	
U02						X	X	X	X	X	X	X	
U03						X	X	X	X	X	X	X	
U04						X	X	X	X	X	X	X	
U05						X	X	X	X	X	X	X	
K01							X	X			X	X	
K02							X	X			X		
K03							X	X			X		
K04							X	X			X	X	
K05							X	X			X		

.....

podpis Dyrektora Instytutu

PLAN MODUŁU SPECJALNOŚCI

(nazwa specjalności)

OCHRONA ŚRODOWISKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ

Rok I

semestr 2

zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E-learning	razem	E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach									
		A	K	L	S	P					
Polityka społeczna	15	15						30	E	2	
Ochrona środowiska w doktrynach polityczno-prawnych	10	10						20	ZO	2	
Socjologia wsi i miasta	10	10						20	ZO	1	
Polityka przestrzenna	15	15						30	ZO	2	
Jakość życia w kontekście ochrony środowiska	10	10						20	ZO	1	
	60	60	0	0	0	0	0	120	E: 1	8	

praktyki zawodowe (pozapedagogiczne)

semestr	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	godz.	tyg.	Termin i system realizacji praktyki	Punkty ECTS
2	Praktyka zawodowa ciągła cz. 1	60	2	Kwiecień	2
		60	2		2

Rok II
semestr 3
 zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Socjologia środowiska	15							15	ZO	1
Lokalna polityka społeczna	15	15						30	E	2
Strategie, programy i projekty w OŚ	15	20						35	ZO	3
Ekonomia społeczna w OŚ	15	10						25	ZO	4
Zarządzanie kryzysowe	15	15						30	E	3
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	15	15						30	ZO	3
Usługi społeczne w ochronie środowiska	10	10						20	ZO	2
	100	85	0	0	0	0	0	185	E: 2	18

praktyki zawodowe (pozapedagogiczne)

semestr	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	godz.	tyg.	Termin i system realizacji praktyki	Punkt y ECTS
3	Praktyka zawodowa ciągła cz. 2	60	2	Grudzień	2
		60	2		2

Rok II
semestr 4
 zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/-	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Globalna, regionalna i lokalna polityka OŚ	15	15						30	E	3
Wielosektorowość usług w OŚ	10	10						20	ZO	3
Propedeutyka zdrowia publicznego	15	15						30	ZO	2
Polityka gospodarcza	15	10						25	ZO	2
Makroekonomia w polityce środowiskowej	10	10						20	ZO	2
Ochrona środowiska w edukacji nieformalnej	5	20						25	ZO	2
Marketing społeczny w OŚ	15	15						30	ZO	2
Samorząd terytorialny i polityka lokalna	15							15	ZO	1
	100	95	0	0	0	0	0	195	E: 1	17

